

Obsah

Předmluva	11
A. UDÁLOSTI A AKTIVITY OVLIVŇUJÍCÍ JADERNĚ ODZBROJOVACÍ A NEPROLIFERAČNÍ PROCES (2011–2014)	
I. DRUHÉ PREZIDENTSKÉ OBDOBÍ BARACKA OBAMY	
1. Úvod	17
2. Předvolební kampaň, volební výsledek a následný vývoj	18
a) Předvolební kampaň	18
b) Volební výsledek	19
c) Prohlubování mezistranických sporů	19
d) Projev O stavu Unie v lednu 2014	20
e) Projev ve vojenské akademii West Point koncem května 2014	20
3. Hlavní překážky jaderně odzbrojovacího úsilí	21
a) Vnitropolitické důvody	21
b) Zhoršení americko-ruských vztahů	22
II. VÝVOJ NA HLAVNÍCH FÓRECH ODZBROJOVACÍHO APARÁTU	
1. Úvod	25
2. Konference o odzbrojení	25
a) Charakteristika	25
b) Výsledek jednání	26
3. První výbor VS OSN	28
a) Charakteristika	28
b) Zhodnocení činnosti	29
4. Odzbrojovací komise OSN	32
a) Charakteristika	32
b) Výsledek jednání	32
5. Jednání Přípravných výborů 9. hodnotící konference smlouvy NPT v roce 2015	34
a) Smlouva o nešíření jaderných zbraní (NPT)	34
b) Smluvní hodnotící proces	35
c) Průběh jednání přípravných výborů	36
III. JADERNĚ ODZBROJOVACÍ A NEPROLIFERAČNÍ AKTIVITY	
1. Pracovní skupina s otevřeným koncem (OEWG) – Ženeva 2013	40
a) Úvod	40
b) Průběh a výstup OEWG	41
c) Vývoj po skončení činnosti OEWG	43

2. Berlínský projev amerického prezidenta a americko-ruské vztahy	43
a) Obamův návrh na další snížení operačně rozmístěných strategických jaderných zbraní	43
b) Postoj Ruska k jadernému odstrašování a americké nadřazenosti v konvenčních zbraních	44
3. Schůzka na vysoké úrovni k jadernému odzbrojení (VS OSN – září 2013)	45
a) Úvod	45
b) Průběh jednání	45
4. Bezpečnostní konference na vysoké úrovni (Soul 2012, Haag 2014)	47
a) Jaderně bezpečnostní konference v Soulu	47
b) Jaderně bezpečnostní konference v Haagu	48
5. Konference k článku XIV Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (2011 a 2013)	50
a) Úvod	50
b) Charakteristika Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT)	50
c) Přípravná komise CTBTO	51
d) Mezinárodní monitorovací systém (IMS)	52
e) CTBT a Akční plán Závěrečného dokumentu 8. hodnotící konference smlouvy NPT (2010)	52
f) Konference k článku XIV Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (2011 a 2013)	53
6. Rezoluce Shromáždění Meziparlamentní unie (březen 2014)	56
a) Úvod	56
b) Rezoluce Shromáždění Meziparlamentní unie	57
Poznámky a literatura	58

B. KLÍČOVÁ REGIONÁLNÍ JADERNĚ ODZBROJOVACÍ A NEPROLIFERAČNÍ PROBLEMATIKA NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ

I. NEZBYTNOST VYTVOŘENÍ ZÓNY BEZ VŠECH ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENÍ A JEJICH NOSIČŮ V BLÍZKOVÝCHODNÍM REGIONU

1. Úvod	65
2. Blízkovýchodní krizová oblast	67
a) Úvod	67
b) Historie úsilí o vytvoření zóny bez zbraní hromadného ničení a jejich nosičů	68
c) Přijetí rozhodnutí o svolání konference v roce 2012 o vytvoření zóny	70
d) Aktivity na podporu konání konference v plánovaném termínu	71
e) Možné prvky smlouvy o blízkovýchodní zóně	72
f) Odložení konání konference	73
3. Politika Obamovy administrativy na Blízkém východě	73
a) Hlavní rysy	73
b) Důvody amerického postoje	75
4. Íránský jaderný program	76
a) Úvod	76
b) Stručná historie vývoje	77
c) Společný akční plán	81
d) Hlavní kritici prozatímní dohody	83
e) Další vývoj jednání	84

5. Izraelský jaderný vojenský program	84
a) Úvod	84
b) Důvody vzniku	85
c) Stručný průběh budování	85
d) Politika dvojznačnosti a mlčení	88
e) Takzvaná Beginova doktrína	89
f) Některé protijaderné tendence	90
6. Vztahy Obamovy administrativy s Izraelem	91
a) Úvod	91
b) Hlavní příčiny ochlazení americko-izraelských vztahů	92
c) „Izraelská karta“ republikánů v prezidentských volbách v roce 2012	93
d) Zprostředkovatelská úloha USA v izraelsko-palestinských jednáních	94
e) Odlišný přístup vůči Íránu	100
7. Americko-saúdské vztahy	102
a) Úvod	102
b) Výhrady Saúdské Arábie vůči blízkovýchodní politice Obamovy administrativy	104
c) Saúdská Arábie a jaderné zbraně	106
d) Saúdskoarabský jaderný mírový program	107
8. Význam kontroly štěpných materiálů a bezpečnostních záruk MAAE na Blízkém východě	108
a) Historie úsilí mezinárodního společenství o dosažení zákazu výroby štěpných materiálů pro vojenské účely	108
b) Kontrola štěpných materiálů a blízkovýchodní zóna	110
Poznámky a literatura	114

C. VÝZNAMNÉ SOUČÁSTI JADERNĚ ODZBROJOVACÍHO A NEPROLIFERAČNÍHO ÚSILÍ

I. TRANSPARENTNOST A JADERNÉ ZBRANĚ	127
1. Úvod	127
2. Transparentnost a ověřování	127
a) Důvody narůstající úlohy transparentnosti	127
b) Vzájemné doplňování transparentnosti a ověřování	128
c) Ověřovací scénáře týkající se jaderného odzbrojování	129
3. Formy transparentnosti	129
a) Dobrovolná	129
b) Vynucovaná	129
c) Nedobrovolná	130
4. Jaderná transparentnost a utajování	131
5. Modelový příklad transparentnosti v jaderném odzbrojování podle americko-ruské smlouvy New START	133
a) Úvod	133
b) Stav transparentnosti o jaderných silách P5	134
c) Schůzky P5 a návrhy nejaderných států na vytvoření společného standardu hlášení o jaderných kapacitách	136
d) Transparentní a ověřovací ustanovení smlouvy New START	138
e) Možnosti praktického využití jinými jadernými státy	140

II. HUMANITÁRNÍ DOPADY POUŽITÍ JADERNÝCH ZBRANÍ	142
1. Úvod	142
2. Dosavadní iniciativy	143
a) Akční plán Závěrečného dokumentu 8. hodnotící konference smlouvy NPT (květen 2010)	144
b) Rezoluce Mezinárodního výboru červeného kříže	144
c) Konference v norském Oslu	144
d) Prohlášení 74 států	145
e) Konference v mexickém Nayaritu	146
3. Hlavní fyzikální projevy jaderného výbuchu a jejich zdravotní následky	147
a) Tlaková vlna	147
b) Světelné a tepelné záření	148
c) Pronikavá radiace a dlouhodobé radioaktivní zamoření	149
d) Elektromagnetický výboj	149
4. Hirošimské sympozium	149
5. Dopad na životní prostředí a zemědělství	151
6. Důsledky pro ekonomiku a rozvoj	151
a) Ekonomika	151
b) Rozvoj	153
III. JADERNÉ ODŠTRAŠOVÁNÍ – PŘEKONANÁ KONCEPCE?	154
1. Úvod	154
2. Charakteristika jaderného odstrašování a protichůdné argumenty k účinnosti této koncepce	155
a) Odstrašování s důrazem na jeho jadernou součást	155
b) Argumenty obhájců a kritiků koncepce jaderného odstrašování	156
3. Jaderné odstrašování v době studené války	160
a) Doktrína „masové odvety“	160
b) Doktrína „kontrolované odpovědi“	161
c) „Vzájemně zaručené zničení“	161
4. Jaderné odstrašování po skončení studené války	162
a) Úvod	162
b) Clintonovo prezidentské nařízení (PDD 60)	163
c) Bushova jaderná strategie a preemptivní doktrína z roku 2002	163
d) Obamova jaderná strategie z roku 2010	167
5. Některé příklady neúspěchu jaderného odstrašování	171
6. NATO a jaderné odstrašování	174
a) Úvod	174
b) Strategická koncepce z roku 1999	175
c) Strategická koncepce z roku 2010	176
Poznámky a literatura	178

ZÁVĚRY A DALŠÍ PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ

Druhé volební období amerického prezidenta Baracka Obamy	187
Vývoj na hlavních jednacích fórech odzbrojovacího aparátu	189
Jaderně odzbrojovací a neproliferační aktivity	190
Problematika vytvoření zóny bez zbraní hromadného ničení a jejich nosičů na Blízkém východě	192
Transparentnost jaderných zbraní, humanitární dopady jejich použití a kontroverzní koncepce jaderného odstrašování	195
Poznámky a literatura	198

ZÁKLADNÍ POJMY	199
----------------	-----

ZKRATKY	215
---------	-----

PŘÍLOHY

1) Smlouva o nešíření jaderných zbraní	227
2) Pětibodový plán generálního tajemníka OSN pro jaderné odzbrojení z roku 2008	234
3) „Pražský“ projev amerického prezidenta Baracka Obamy – část věnovaná jadernému odzbrojení (duben 2009)	236
4) Závěry a doporučení pro následnou činnost ze Závěrečného dokumentu 8. hodnotící konference smlouvy NPT (květen 2010)	240
a) I – Jaderné odzbrojení	240
b) II – Jaderné nešíření	246
c) III – Mírové využívání jaderné energie	249
d) IV – Blízký východ, s důrazem na plnění Rezoluce o Blízkém východě z roku 1995	251
5) Stav budování Mezinárodního monitorovacího systému smlouvy CTBT	254
6) Rezoluce Shromáždění Meziparlamentní unie	255
7) Bezjaderné zóny	260
8) Rezoluce o Blízkém východě (1995)	262
9) Předpokládané geografické vymezení blízkovýchodní zóny bez zbraní hromadného ničení a jejich nosičů	264
10) Blízkovýchodní země a jejich začlenění do kontrolně-zbrojních a odzbrojovacích smluv a úmluv	265
11) Hlavní iránská jaderná zařízení	267
12) Izraelská jaderná zařízení	268
13) Předpokládané počty jaderných zbraní devíti jaderných států (leden 2014)	269

REJSTRÁK	271
----------	-----

RÉSUMÉ	284
--------	-----

O AUTOROVI	291
------------	-----